

Agora 6, 8934 CJ Leeuwarden

**Stichting
Friese Milieu Federatie
te Leeuwarden**

Jaarrekening 2019

Inhoudsopgave

Algemene gegevens	3
Jaarstukken	
Inleiding	4
Balans	6
Staat van baten en lasten	7
Toelichting op de balans en staat van baten en lasten	8
1 Materiële vaste activa	9
2 Vorderingen	10
3 Liquide middelen	11
4 Reserves en fondsen	11
5 Verloop bestemmingsreserves	12
6 Kortlopende schulden	13
7 Baten	14
8 Lasten	15
Overige gegevens	
Vaststelling jaarrekening	20
Controleverklaring	21
Bijlagen	
1 Subsidie Natuur en Milieufederaties	25
2 Begroting 2020	26
3 Productrealisatie provinciale boekjaarsubsidie 2019	27

Algemene gegevens

Statutaire naam, rechtsvorm en vestigingsplaats

De Stichting Friese Milieu Federatie is opgericht in 1972 en ingeschreven in het Stichtingenregister bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Leeuwarden onder nummer S41000343. De stichting is gevestigd te Leeuwarden.

Doelstelling

De stichting heeft als doel het bevorderen van de bescherming, instandhouding en verbetering van natuur, milieu en landschap in de Provincie Fryslân, en verder alles wat daarmee verband houdt, in de meest ruime zin.

Bestuur

Het bestuur van de stichting bestond per 31 december 2019 uit de volgende personen:

Voorzitter	Dhr.	P. de Haan	Gersloot	
Secretaris	Dhr.	J.D. Slager	Wirdum	
Penningmeester	Dhr.	M.J. Hoekstra	Sneek	(nov. 2019)
Bestuurslid	Dhr.	E.O. Folmer	Lemmer	
Bestuurslid	Dhr.	E. Nutma	Wytgaard	

Afgetreden

Penningmeester	Mw.	P.M. Esser	Jirnsum	(nov. 2019)
----------------	-----	------------	---------	-------------

Directie

Algemeen directeur	Dhr.	J.R. van der Werf	Joure	
--------------------	------	-------------------	-------	--

Raad van Toezicht

lid	Mw.	I. Groenendaal	Leeuwarden	(juni 2019)
lid	Dhr.	A.J. IJzerman	Aldeboarn	(juni 2019)
lid	Dhr.	H. Jansen	Boornbergum	
lid	Dhr.	W. de Jong	Kimswerd	(juni 2019)
lid	Dhr.	D. Klijnstra	Bakkeveen	
lid	Mw.	J. van der Meer	Midlaren	(juni 2019)
lid	Dhr.	R.F. Oosterbaan	Gorredijk	
lid	Dhr.	J.B. Persenaire	Diepenveen	
lid	Dhr.	P.D.J. Steenhuisen	Joure	(juni 2019)
lid	Dhr.	W. Voorthuisen	Gytsjerk	(juni 2019)

Afgetreden juni 2019

lid	Dhr.	G. Algera	Sint Johannesga	
lid	Dhr.	H.J. Dommerholt	Bontebok	
lid	Dhr.	H. Minkes	Sneek	
lid	Dhr.	F. Hoff	Drachten	
lid	Dhr.	H.J. Holtman	Leeuwarden	

Inleiding

Toelichting resultaat

Het jaar 2019 is afgesloten met een positief resultaat van € 32.215 ,--. De totale baten van het jaar 2019 bedroegen € 1.347.078 (begroting € 931.487)

De totale lasten van het jaar 2019 bedroegen € 1.314.863 (begroting € 931.487)

De baten en lasten vielen hoger uit ten opzichte van de begroting omdat uitgegaan is van een voorzichtige begroting waarbij de financieel zekere opbrengsten werden geschat op 70%.

Het bestuur heeft besloten om het positieve resultaat ten gunste te brengen van de Continuïteitsreserve.

We kijken terug op een jaar waarin er wederom veel werk is verzet op acht verschillende thema's.

Al deze thema's droegen bij aan de drie opgaven: Klimaat, Biodiversiteit en Omgevingskwaliteit.

Toelichting op Balans en Staat van baten en lasten

De liquide middelen waren eind 2019 op een gebruikelijk niveau. De stand eind 2018 geeft een wat vertekend beeld doordat subsidieverstrekkers een hoog bedrag aan voorschotten hadden overgemaakt voor projecten die in 2019 werden uitgevoerd.

De post debiteuren was hoog omdat een aantal (btw)projecten pas in december gefactureerd kon worden.

Dit verklaart ook de hogere post van af te dragen omzetbelasting.

De hogere post crediteuren wordt verklaard door een ontvangen factuur van Provinsje Fryslân m.b.t. detachering.

De personeelskosten vielen iets hoger uit dan begroot. Dit had te maken met de inzet voor Buurkracht.

Deze salariskosten waren niet mee begroot omdat het project Buurkracht niet in de berekening van het uurtarief werd meegenomen.

De lasten voor ingehuurd personeel/uitbesteed werk stegen ten opzichte van de begroting. Dit kwam doordat gedurende het jaar meer werk kon worden weggezet.

In 2019 hebben vrijwilligers en stagiairs hun steentje bijgedragen aan het mooie (inhoudelijke) resultaat.

Qua huisvestings- en kantoorkosten zijn er geen bijzonderheden te noemen, deze kosten bleven binnen de begroting.

Het hoge bedrag aan directe projectkosten komt hoofdzakelijk door de succesvolle biodiversiteitscampagne.

Een deel van de reiskosten (dienstreizen) kon worden weggezet en terugverdiend onder projecten.

De afschrijvingskosten weken iets af van de begroting. Investerings in automatisering werden deels doorgeschoven naar jaar 2020.

Organisatie

De RI&E die in december 2018 was uitgevoerd, heeft tot een aantal verbeterpunten geleid op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn van medewerkers.

Het ziektepercentage daalde van 3,50% (jaar 2018) naar 1,89%.

Er is aandacht geschonken aan de AVG en het bestuur heeft in het kader van Risicomanagement een top 9 benoemd van mogelijke risico's. In 2020 worden de risico's nogmaals onder de loep genomen en zo nodig zullen er maatregelen worden getroffen.

Het CBF heeft een hertoetsing uitgevoerd, op basis daarvan is het keurmerk voor Erkende Goede Doelen wederom verlengd.

Personeelsleden hebben volgens een Persoonlijk Ontwikkelings Plan opleidingen gevolgd, gefinancierd uit het opgebouwde loopbaanbudget. Daarnaast is het niet bestede deel van het loopbaanbudget na drie jaar vrijgevallen, dit bedrag is ten gunste van het resultaat 2019 gebracht.

Toekomst

Samenwerking met de achterban en met netwerkpartners blijft een van de speerpunten van de FMF.

Daarmee kunnen we impact creëren. In 2020 zet de FMF daarom in op:

- het verbreden van de achterban/partijen waar we mee kunnen samenwerken;
- intensivering van de samenwerking en
- ondersteuning van de bestaande partners.

Het uurtarief van de FMF zal in 2020 verhoogd worden. Deze kostenverhoging past bij de veranderende organisatie. Bestond voorheen het personeel uit meer projectmedewerkers dan projectleiders, nu bestaat het uit een vaste kern van hoofdzakelijk (senior)projectleiders, met daarnaast een flexibele schil (inhuur) van uitvoerend werk. Het verhoogde uurtarief is in vergelijking tot soortgelijke organisaties reëel.

2020 is het laatste jaar van de boekjaarsubsidie periode, in 2020 zal een aanvraag worden ingediend voor een volgende periode.

Bijzondere gebeurtenis 2020: Corona

Het bestuur heeft, in samenspraak met directie, een inschatting gemaakt van de impact van de Coronagebeurtenissen. Daarbij is gekeken naar de maatregelen die getroffen zouden kunnen worden. Er is bijvoorbeeld gedacht aan het minimaliseren (tot een aanvaardbaar niveau) van de kosten, het zekerstellen van de opbrengsten (voor zover mogelijk) en het gebruikmaken van de verschillende faciliteiten (w.o. steunmaatregelen van de overheid). Tevens is in beeld gebracht wat de verwachte impact is op de begroting 2020 en de liquiditeit. Er zijn twee scenario's ontwikkeld, één voor de korte termijn (tot september 2020) en één voor de (middel)lange termijn (t/m jaar 2022).

De huidige financiële positie is dusdanig dat de FMF voor de korte termijn niet in liquiditeitsproblemen zal raken.

De inschatting is dat de omzet van de begroting 2020 zal worden gehaald maar dat mogelijk jaar 2020 met een gering negatief resultaat zal worden afgesloten. Voor de (middel)lange termijn zal voornamelijk het acquisitieresultaat bepalend zijn voor de financiële positie vanaf jaar 2021. Het bestuur houdt vinger aan de pols door maandelijks met de directie de scenario's te bespreken en waar nodig te actualiseren.

Het bestuur heeft besloten om de huidige meerjarenvisie 2017-2020 voorlopig aan te houden en volgend jaar opnieuw te bekijken of er een hele nieuwe visie zal moeten komen. Volgend jaar is er een beter beeld van wat de gevolgen van de Coronacrisis zijn. Zowel op financieel als ook op inhoudelijk gebied.

Balans per 31 december

Actief

	2019		2018	
	€	€	€	€
1 Vaste activa				
Materiële vaste activa in het kader van de doelstelling		30.521		33.839
2 Vlottende activa				
<i>Vorderingen</i>				
Debiteuren	173.686		81.558	
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>98.443</u>		<u>44.755</u>	
		272.129		126.313
3 Liquide middelen		403.516		515.475
Totaal activa		<u><u>706.166</u></u>		<u><u>675.627</u></u>

Passief

	2019		2018	
	€	€	€	€
4 Reserves en Fondsen				
Reserves				
<i>Continuïteitsreserve</i>	412.236		380.021	
<i>Bestemmingsreserves</i>	<u>90.000</u>		<u>90.000</u>	
		502.236		470.021
Fondsen		<u>0</u>		<u>0</u>
		502.236		470.021
5 Voorzieningen		0		0
6 Kortlopende schulden				
Crediteuren	62.457		18.898	
Vooruitontvangen subsidies	45.893		58.057	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	68.802		43.784	
Overige schulden en overl.passiva	<u>26.778</u>		<u>84.867</u>	
		203.930		205.606
Totaal passiva		<u><u>706.166</u></u>		<u><u>675.627</u></u>

Staat van baten en lasten

	Rekening 2019	Begroting 2019	Rekening 2018
	€	€	€
7 Baten			
Geworven baten			
Particulieren	0	0	0
Bedrijven	75.256	35.000	82.243
Loterijorganisaties	0	0	0
Subsidies van overheden	905.372	650.669	1.030.410
Verbonden organisaties zonder winststreven	266.072	118.000	170.745
Andere organisaties zonder winststreven	100.377	127.818	112.285
Som van de geworven baten	<u>1.347.078</u>	<u>931.487</u>	<u>1.395.682</u>
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten e/o diensten	0	0	0
Overige baten	0	0	0
Som van de baten	<u>1.347.078</u>	<u>931.487</u>	<u>1.395.682</u>
8 Lasten			
Besteed aan doelstellingen*:			
Natuur en Mens	252.666	100.010	106.421
Friese Klimaataanpak	374.296	161.890	418.947
Kringlooeconomie	73.978	115.936	40.061
Duurzame voeding	98.072	117.435	168.720
Natuurinclusieve landbouw	175.699	158.902	135.602
Moai Fryslân	170.197	94.528	248.104
Gebiedsgerichte aanpak	16.228	19.900	134.813
Ondersteuning achterban	118.803	146.899	114.169
Landelijke projecten	34.926	15.987	17.178
	<u>1.314.863</u>	<u>931.487</u>	<u>1.384.015</u>
Wervingskosten	0	0	0
Kosten beheer en administratie ¹⁾	0	0	0
Som der lasten	<u>1.314.863</u>	<u>931.487</u>	<u>1.384.015</u>
Saldo voor financiële baten en lasten			
Financiële baten en lasten	0	0	0
Saldo van baten en lasten	<u>32.215</u>	<u>0</u>	<u>11.667</u>
Het resultaat is toegevoegd aan:			
Continuïteitsreserve	32.215		
Bestemmingsreserves	0		
	<u>32.215</u>		

¹⁾ De provinciale milieufederaties hanteren voor het inzichtelijk maken van deze kosten een uniforme systematiek die gebaseerd is op de aanbeveling Toepassing van Richtlijn 650 voor Kosten Beheer en Administratie van de Vereniging Fondsenwervende Instellingen (VFI). De kosten voor beheer en administratie worden inzichtelijk gemaakt in de Toelichting lastenverdeling, maar worden in de staat van baten en lasten volledig toegerekend aan de doelstellingen.

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen (Richtlijn 650).

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met de op basis van de geschatte levensduur en restwaarde bepaalde afschrijvingen.

De afschrijvingen bedragen een percentage van de verkrijgingsprijs.

In het jaar van aanschaf wordt de helft van het gebruikelijke percentage afgeschreven.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in de toelichting op de desbetreffende balanspost anders is vermeld.

Grondslagen resultaatbepaling

Algemeen

De baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Baten en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, zijn aan dit boekjaar toegerekend.

De uitvoeringskosten zijn, met uitzondering van de directe projectkosten, op basis van het aantal geregistreerde uren toegerekend aan de desbetreffende doelstelling. De directe projectkosten zijn rechtstreeks toegerekend aan de doelstellingen.

Pensioenen

De Friese Milieu Federatie heeft voor haar medewerkers een toegezegd-pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende medewerkers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn.

De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het pensioenfonds Zorg en Welzijn. De Friese Milieu Federatie betaalt hiervoor premies, waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer.

De Friese Milieu Federatie heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies.

De Friese Milieu Federatie heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

1 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa direct in gebruik voor doelstelling

	Bedrijfsmiddelen
	€
<i>Stand per 1 januari 2019</i>	
Aanschaffingswaarde	58.833
Cumulatieve afschrijvingen	24.994
Boekwaarde	<u>33.839</u>
<i>Mutaties boekjaar</i>	
Aanschaffingswaarde	
Investerings	6.476
Desinvesterings	0
Totaal aanschaffingswaarde boekjaar(A)	<u>6.476</u>
Afschrijvingen	
Afschrijvingen boekjaar	-9.794
Afschrijvingen desinvesterings	0
Totaal afschrijvingen boekjaar (B)	<u>-9.794</u>
<i>Saldo mutaties boekjaar</i>	<u>-3.318</u>
<i>Stand per 31 december 2019</i>	
Aanschaffingswaarde	65.309
Cumulatieve afschrijvingen	34.788
Boekwaarde	<u>30.521</u>

De materiële vaste activa worden aangewend in het kader van de doelstelling

De afschrijvingstermijnen zijn als volgt vastgesteld:

Automatisering	3 jaar
Inventaris	10 jaar

2 Vorderingen

Debiteuren

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Debiteuren	173.686	81.558
Totaal debiteuren	<u>173.686</u>	<u>81.558</u>

Overige vorderingen en overlopende activa

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Transitorische posten	13.383	10.573
Overige vorderingen	85.060	34.182
Totaal overige vorderingen	<u>98.443</u>	<u>44.755</u>

3 Liquide middelen

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Kas	58	48
Triodosbank rendementsrekening	369.130	437.130
Triodos rekening courant	34.325	78.517
Kruisposten	3	-220
Totaal liquide middelen	<u>403.516</u>	<u>515.475</u>

4 Reserves en fondsen

	Stand per 01-01-2019	Resultaat- bestemming jaar 2019	Overige mutaties jaar 2019	Stand per 31-12-2019
	€	€	€	€
Continuïteitsreserve	380.021	32.215	0	412.236
Bestemmingsreserves				
<i>Personeelsverplichtingen</i>	90.000	0	0	90.000
Fondsen	0	0	0	0
	<u>470.021</u>	<u>32.215</u>	<u>0</u>	<u>502.236</u>
Totaal reserves en fondsen				

Toelichting Reserves en fondsen

De reserves zijn vrij besteedbaar door het bestuur van de Friese Milieu Federatie. De Friese Milieu Federatie beschikt in 2019 niet over fondsen waaraan door derden een bestemming is gegeven.

De reserves dienen als buffer voor het opvangen van tegenvallers en om de continuïteit van de Stichting te waarborgen. Het beleid van de organisatie is erop gericht dat de continuïteitsreserve een omvang heeft van ten minste € 500.000.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is gevormd om de continuïteit van de organisatie zeker te stellen, fluctuaties in de projectsubsidies op te kunnen vangen en financiële risico's op te kunnen vangen, in het geval de organisatie niet in staat is om aan projectverplichtingen te voldoen.

Het CBF hanteert voor de zogenoemde continuïteitsreserve een maximum van 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de organisatie afhankelijk van de specifieke risico's van de organisatie.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve personeelsverplichtingen is gevormd ter dekking van bijzondere personeelskosten waarvoor binnen de begroting geen dekking kan worden gevonden.

Deze bestemmingsreserve kan, indien nodig, tevens worden aangewend om de continuïteit van de Stichting te waarborgen.

Stichting Friese Milieu Federatie
Jaarrekening 2019

Continuïteitsreserve	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Balans per 1 januari	380.021	368.354
Mutatie ten gevolge van bestemming resultaat	32.215	11.667
Saldo per 31 december	<u>412.236</u>	<u>380.021</u>

5 Het verloop van bestemmingsreserve is in 2019 als volgt:

Bestemmingsreserve personeelsverplichtingen	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Balans per 1 januari	90.000	90.000
Toevoeging ten laste van bestemmingsreserve professionalisering	0	0
Saldo per 31 december	<u>90.000</u>	<u>90.000</u>

6 Kortlopende schulden

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Crediteuren		
Crediteuren volgens saldijst	62.457	18.898
	<u>62.457</u>	<u>18.898</u>

Vooruitontvangen subsidies

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Vooruitontvangen bedragen	45.893	58.057
Totaal vooruitontvangen subsidies	<u>45.893</u>	<u>58.057</u>

Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Loonheffing	40.287	35.654
Af te dragen Omzetbelasting	28.848	8.463
Pensioenpremie	-333	-333
Totaal belastingen en premies sv	<u>68.802</u>	<u>43.784</u>

Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Niet opgenomen verlof en overuren	3.796	3.916
Nog te betalen loopbaanbudget	14.896	17.013
Nog te betalen bedragen	<u>8.086</u>	<u>63.938</u>
Totaal ov. schulden en overl. passiva	<u>26.778</u>	<u>68.350</u>

Totaal kortlopende schulden	<u>203.930</u>	<u>189.089</u>
------------------------------------	----------------	----------------

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De huurprijs bedraagt per 1 januari 2020 op jaarbasis € 34.070,52 inclusief servicekosten.
De stichting huurt het pand van de gem. Leeuwarden via tussenpersoon Hoekstra Vastgoedbeheer.
Er is een huurovereenkomst ondertekend tot en met 31 december 2025.

7 Baten

	Rekening 2019 €	Begroting 2019 €	Rekening 2018 €
Baten			
Geworven baten			
Particulieren	0	0	0
Bedrijven*	75.256	35.000	82.243
Loterijorganisaties	0	0	0
Subsidies van overheden	905.372	650.669	1.030.410
Verbonden organisaties zonder winststreven**	266.072	118.000	170.745
Andere organisaties zonder winststreven***	100.377	127.818	112.285
Som van de geworven baten	<u>1.347.078</u>	<u>931.487</u>	<u>1.395.682</u>
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten e/o diensten	0	0	0
Overige baten	0	0	0
Financiële baten en lasten	0	0	0
	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Som der baten	<u>1.347.078</u>	<u>931.487</u>	<u>1.395.682</u>

* Baten zijn afkomstig van o.a. Enpuls

** In 2019 is € 173.092,12 ontvangen van Stichting Natuur en Milieufederaties. Een specificatie hiervan is opgenomen in bijlage 1.
Het voor 2019 als subsidie opgenomen bedrag betreft het voor projecten in 2019 toegewezen bedrag.

De voorwaarden voor de subsidiëring door de Nationale Postcode Loterij zijn opgenomen in de overeenkomst tussen de Nationale Postcode Loterij N.V. en de stichting De Natuur en Milieufederaties, getekend in februari 2016. Een kopie hiervan is bij de Friese Milieufederatie op te vragen. Deze overeenkomst is afgesloten t/m het jaar 2020.
Deze post omvat ook bedragen die zijn ontvangen van de bij de FMF aangesloten organisaties.

*** Deze baten zijn afkomstig van o.a., Dorpswurk, Noardlike Fryske Walden, Netwerk Duurzame Dorpen, IVN, It Lege Midden, Dorpsbelangen, Fonds NME, Np Alde Feanen, Van Teyenstichting, VCF, Kollektievenberied, WWF

Stichting Friese Milieu Federatie
Jaarrekening 2019

8 Lastenverdeling

Op grond van de richtlijn 650 dienen de kosten van Beheer en Administratie als separate kostenpost in de jaarrekening zichtbaar te worden gemaakt. In onderstaande tabel is weergegeven op welke wijze de kosten van Beheer en Administratie aan de doelstellingen worden toegerekend.

Lasten	Doelstellingen										Admin. en beheer	Rekening 2019 €	Begroting 2019 €	Rekening 2018 €
	Friese Klimaat aanpak	Kringloop economie	Duurzame voeding	Natuurincl landbouw	Mens en Natuur	Moai Fryslan	Gebieds gerichte aanpak	Onder- steuning achterban	Lande- lijke proj	Werving baten				
Personeelskosten	168.977	42.003	51.841	80.712	64.654	68.883	7.616	69.130	19.214		141.631	714.661	644.070	724.666
Uitbesteed werk	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	5.000	14.665
Publiciteit en communicatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0		686	686	750	421
Huisvestingskosten	8.951	2.225	2.746	4.275	3.425	3.649	403	3.662	1.018		7.502	37.855	39.100	37.843
Kantoor- en algemene kosten	7.971	1.981	2.445	3.807	3.050	3.249	359	3.261	906		25.466	52.497	65.650	45.205
Afschrijving en rente	0	0	0	0	0	0	0	0	0		9.794	9.794	12.450	9.249
	185.898	46.209	57.033	88.795	71.128	75.781	8.379	76.052	21.138		185.080	815.493	767.020	832.049
Directe projectkosten	133.820	14.202	24.295	60.835	160.655	72.167	5.389	20.422	7.583		0	499.370	164.467	551.965
Totaal besteed aan doelstellingen	319.719	60.412	81.328	149.630	231.783	147.948	13.768	96.475	28.721		185.080	1.314.863	931.487	1.384.014
Verdeling beheer en administratie	54.577	13.566	16.744	26.069	20.882	22.248	2.460	22.328	6.206		-185.080			
	374.296	73.978	98.072	175.699	252.666	170.197	16.228	118.803	34.926	0	0	1.314.863	931.487	1.384.014

Besteed aan doelstellingen als percentage van de baten

97,6% 100,0% 99,2%

Besteed aan doelstellingen als percentage van de lasten

100,0% 100,0% 100,0%

De kosten zijn zoveel als mogelijk toegerekend aan de doelstellingen op basis van de urenregistratie. De directe projectkosten zijn rechtstreeks aan de doelstellingen toegerekend. Voorzover kosten niet direct zijn toe te wijzen aan de doelstellingen zijn deze verantwoord onder Beheer en Administratie. Dit betreft onder meer kosten van directie en ondersteuning (secretariaat en administratie), die niet rechtstreeks toegerekend kunnen worden aan de doelstellingen. De kosten van Beheer en Administratie zijn toegerekend aan de doelstellingen naar rato van de rechtstreeks toegewezen kosten (excl. directe projectkosten). De kosten van beheer en administratie zijn in 2019 14,08% van de totale kosten. Het bestuur heeft een maximumpercentage vastgesteld van 25%.

8a Personeelskosten

	Rekening 2019 €	Begroting 2019 €	Rekening 2018 €
Brutosalarissen	543.401	609.000	557.400
Sociale lasten	88.790		90.462
Pensioenlasten	51.616		53.534
	<u>683.807</u>	<u>609.000</u>	<u>701.396</u>
Forenzenvergoeding	7.688	6.500	7.590
Wervingskosten	0	500	603
Kosten arbo	578	750	539
Herverz. Ziektewet	13.064	12.320	11.002
Opleidingskosten	6.854	7.000	1.759
Salarisadministratie	3.039	2.500	2.722
Overige personeelskosten	3.048	5.500	3.183
	<u>718.078</u>	<u>644.070</u>	<u>728.794</u>
Af: Vrijval loopbaanbudget	-3.417		
Af: Ontvangen ziekengeld	0	0	-4.128
Totaal personeelskosten	<u><u>714.661</u></u>	<u><u>644.070</u></u>	<u><u>724.666</u></u>

Gemiddeld aantal personeelsleden	Rekening 2019	Begroting 2019	Rekening 2018
Uitgedrukt in fulltime arbeidsplaatsen inclusief tijdelijk projectpersoneel (exclusief personeel uitbesteed werk)	9,44	8,44	10,24

WNT verantwoording 2019 Friese Milieu Federatie

Per 1 januari 2013 is de Wet Normering Topinkomens publieke en semipublieke sector ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de FMF van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum. Het bezoldigingsmaximum in 2019 voor de FMF is € 194.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte

Naam	J.R. van der Werf
Functie	directeur
Duur dienstverband in 2019	1/1 t/m 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1
Dienstbetrekking	ja
Individueel WNT-maximum	194.000
Bezoldiging	
Beloning	96.158
Belastbare onkostenvergoedingen	
Beloningen betaalbaar op termijn (pensioen wg-deel)	10.297
<i>Subtotaal</i>	<i>106.455</i>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totaal bezoldiging	106.455

Stichting Friese Milieu Federatie
Jaarrekening 2019

Naam	J.R. van der Werf
Gegevens 2018	
Duur dienstverband in 2018	1/1 t/m 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1
Bezoldiging 2018	
Beloning	93.732
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Beloningen betaalbaar op termijn (pensioen gedeel- deel)	10.281
Totaal bezoldiging 2018	104.013
Individueel WNT-maximum 2018	187.000

Toelichting op het WNT-maximum

De salarissen van de topfunctionarissen van de FMF vallen ruim onder het maximum van € 194.000,-, zoals gehanteerd wordt in de WNT.

Toezichthoudende topfunctionarissen

De leden van de Raad van Toezicht en de leden van het Bestuur van de FMF, genoemd op pagina 3, ontvangen geen bezoldiging.

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging verstrekt.

Bezoldiging of ontslaguitkering niet-topfunctionarissen

Er zijn geen overige functionarissen die in 2019 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen.

Er zijn in 2019 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Beloning directie

De FMF volgt de Regeling beloning directeuren van goede doelen ten behoeve van besturen en raden van toezicht. Deze regeling geeft een maximumnorm voor het jaarinkomen, die past bij de zwaarte van de functie, bij de omvang van de organisatie, de complexiteit van de organisatie, de organisatorische context en het directiemodel.

Het bestuur heeft de zwaarte van de functie van de directeur beoordeeld.

Dit leidde conform de methodiek tot een BSD-score (Basis Score voor Directiefuncties) van 375 punten voor de directeur.

Het salaris van de directeur valt binnen de Goede-Doelen norm voor directiebeloning. Het toegestane maximum jaarinkomen gelet op de BSD-score was per 1 januari 2019: € 107.022,-. Per 1 juli 2019 was het toegestane maximum € 109.162,-

8b Uitbesteed werk

	Rekening 2019 €	Begroting 2019 €	Rekening 2018 €
Uitbesteed werk en werk door derden	0	5.000	14.665
Totaal uitbesteed werk	<u>0</u>	<u>5.000</u>	<u>14.665</u>

8c Publiciteit en communicatie

	Rekening 2019 €	Begroting 2019 €	Rekening 2018 €
Representatiekosten	686	750	421
Totaal publiciteit en communicatie	<u>686</u>	<u>750</u>	<u>421</u>

8d Huisvestingskosten

	Rekening 2019 €	Begroting 2019 €	Rekening 2018 €
Huur incl servicekosten	33.434	33.600	32.924
Belastingen en verzekeringen	3.035	2.800	2.856
Overige huisvestingskosten	1.386	2.700	2.063
Totaal huisvestingskosten	<u>37.855</u>	<u>39.100</u>	<u>37.843</u>

8e Kantoor- en algemene kosten

	Rekening 2019 €	Begroting 2019 €	Rekening 2018 €
Kantoormiddelen en onderhoud	883	1.000	1.121
Porti	685	600	410
Drukwerk	565	500	214
Telefoonkosten	4.366	6.000	5.616
Automatiseringskosten	20.470	23.000	19.782
Kopieerkosten	633	850	852
Accountantskosten	6.400	6.400	6.400
Vergaderkosten	778	1.000	469
Reiskosten bestuur	403	300	23
Overige bestuurskosten	1.261	1.000	1.218
Reis/verblijfkosten personeel	3.189	10.000	2.705
Kosten vrijwilligers	3.740	3.000	2.312
Documentatie	1.443	1.500	1.513
Advocaatkosten	3.302	3.000	0
Baten / Lasten voorgaande boekjaren	-3.054	0	-4.466
Overige organisatiekosten	7.433	7.500	7.036
Totaal kantoor- en algemene kosten	<u>52.497</u>	<u>65.650</u>	<u>45.205</u>

8f Afschrijving en rente

	Rekening 2019 €	Begroting 2019 €	Rekening 2018 €
Afschrijvingskosten inventaris	4.397	5.200	4.326
Afschrijvingskosten automatisering	5.397	7.250	4.923
Totaal afschrijving en rente	<u>9.794</u>	<u>12.450</u>	<u>9.249</u>

8g Directe projectkosten

	Rekening 2019 €	Begroting 2019 €	Rekening 2018 €
Reis/verblijfkosten	15.350	0	14.038
Uitbesteed werk	209.727	100.222	197.638
Overige directe projectkosten	274.293	64.245	340.289
Totaal directe projectkosten	<u>499.370</u>	<u>164.467</u>	<u>551.965</u>

Overige gegevens

Vaststelling jaarrekening

De jaarrekening 2019 van Stichting Friese Milieu Federatie is vastgesteld in de vergadering van het Bestuur van 8 juni 2020

Origineel getekend door:
P. de Haan, voorzitter
M.J. Hoekstra, penningmeester

De jaarrekening 2019 van Stichting Friese Milieu Federatie is goedgekeurd in de vergadering van de Raad van Toezicht van 29 juni 2020.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van
Stichting Friese Milieu Federatie te Leeuwarden

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019**Ons oordeel**

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Friese Milieu Federatie te Leeuwarden gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaardocument opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Friese Milieu Federatie per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de staat van baten en lasten over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Friese Milieu Federatie zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel..

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaardocument andere informatie, die bestaat uit de Algemene gegevens en de Inleiding.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met RJ 650.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ 650 en de bepalingen krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening. De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen

inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Drachten, 8 juni 2020
De Jong AFM B.V.

Origineel getekend door J.D. de Jong AA

Bijlage 1

Bijdrage Natuur en Milieufederaties 2019

Projectnr. NMF	Project	In 2019 ontvangen van NMF's
Algemene bijdrage 2019		€ 118.000,00
Totaal algemene bijdrage		€ 118.000,00
Projectbijdragen 2019		
	Landbouw	€ 7.800,00
	Omgevingswet	€ 10.800,00
	Circulaire economie	€ 1.760,00
	Green Deal	€ 605,00
	Participatiecoalitie	€ 27.200,00
	Nacht van de Nacht	€ 1.000,00
	It Lege Midden	€ 4.927,12
	Energie ondersteuningsinitiatieven	€ 1.000,00
Totaal projectbijdragen		€ 55.092,12
Totaal NMF's		€ 173.092,12

Het in 2019 ontvangen bedrag is deels verantwoord in de exploitatie 2019 en heeft deels betrekking op vorderingen voorgaande jaren.

Bijlage 2

Begroting 2020

	Begroting 2020
	€
Baten	
Particulieren	0
Bedrijven	0
Loterijorganisaties	0
Subsidies van overheden	611.083
Verbonden organisaties zonder winststreven	265.800
Andere organisaties zonder winststreven	89.575
Totaal baten	<u><u>966.458</u></u>
Lasten	
Personeelskosten	696.535
Uitbesteed werk	85.340
Publiciteit en communicatie	1.000
Huisvestingskosten	39.400
Kantoor- en algemene kosten	63.850
Afschrijving en rente	11.850
Directe projectkosten	68.483
Totaal Lasten	<u><u>966.458</u></u>
Begroot resultaat	<u><u>0</u></u>

Begroting lasten 2020 naar doelstellingen

Uitvoeringskosten ter zake van:	
Friese Klimaataanpak	98.700
Kringloop economie	117.275
Duurzame voeding	81.000
Natuurinclusieve Landbouw	83.995
Natuur en Mens	91.920
Moai Fryslân	185.690
Gebiedsgerichte integrale aanpak	87.780
Ondersteuning Achterban	143.098
Landelijke projecten	77.000
Totaal	<u><u>966.458</u></u>

Bijlage 3

Productrealisatie provinciale boekjaarsubsidie 2019

	begroot uren provincie	aanpassing begroting provincie	realisatie uren provincie	begroot totale kosten €	realisatie totale kosten €	begroot subsidiebedrag provincie €	verleend subsidiebedrag provincie €
Friese Klimaataanpak	270,00	270,00	272,00	161.890,00	329.711,10	27.365,00	27.365,00
Kringlooeconomie	475,00	475,00	477,00	115.936,00	90.469,21	50.762,50	50.762,50
Duurzame voeding	385,00	385,00	386,50	117.435,00	116.979,62	41.815,00	41.815,00
Natuurinclusieve landbouw	737,00	737,00	737,00	158.902,00	155.242,93	73.331,50	73.331,50
Natuur en Mens	100,00	165,00	165,00	100.010,00	262.776,66	9.950,00	16.417,50
Moai Fryslân	445,00	445,00	449,00	94.528,00	170.374,81	44.777,50	44.777,50
Gebiedsgerichte aanpak	100,00	100,00	100,00	19.900,00	15.339,10	9.950,00	9.950,00
Ondersteuning achterban	1045,00	980,00	997,75	146.899,00	142.981,62	121.016,50	114.548,94
Landelijke projecten				15.987,00	37.010,00		
TOTAAL	3557,00	3557,00	3584,25	931.487,00	1.320.885,05	378.968,00	378.967,94